

Östersunds tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 708
831 28 Östersund

Datum 2023-06-07
SMHI Dnr 2023/1178/10.1
Er referens M 2697-22

mmd.ostersund@dom.se

Yttrande över ansökan enligt den nationella planen om omprövning av villkor för att uppnå moderna miljövillkor för Fansendammen, Testeboån, Bollnäs kommun

SMHI har tagit del av rubricerad kungörelse och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområde hydrologi (enbart ytvatten).

Återställning till naturligt flöde

Att ta bort dämmen är inte likställt med att vattendraget återställs till naturligt flöde då utloppet kan vara kraftigt förändrat mot det historiska, exempelvis sprängt för att få större kapacitet. I många fall saknas uppgift om hur platsen såg ut innan dämnet etablerades. Vid total utrivning av ett dämme kan vattennivåerna sänkas mer uppströms än vad som var naturligt innan dämnet skapades. Det finns risk att naturliga våtmarker runt sjön torrläggs. SMHI anser att total utrivning utan att verifiera vad tröskelhöjden för sjön var innan dämnet byggdes riskerar att skapa ett nytt artificiellt tillstånd med lägre vattennivåer än det normala.

Vid total utrivning av dämnet av Fansendammen beräknas vattennivån i sjön sänkas. Hur mycket vattennivån sänks bör förtydligas då bilaga 1 Teknisk beskrivning och bilaga 2 Miljöförhållanden anger olika värden för sänkningen. Konsekvensen av den minskade magasinvolymen och därmed mindre kapacitet att lagra vatten kan medföra att vattendraget reagerar snabbare och att flödestoppar blir högre. Vid låga vattenstånd kan den minskade magasinvolymen leda till lägre flöden nedströms Fansen. Att kunna bibehålla magasinskapaciteten i sjöar är viktigt för att kunna motverka problem med torka och vattenbrist.

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Hur flödet förändras nedströms efter borttagning av dämnet bör utredas och även hur mycket vattenståndet i sjön kommer variera.

Vid utrivningar av flera dämmen i samma vattendrag kan förändringarna samverka och konsekvenserna kan bli en ändrad hydrologisk regim med snabbare högre flöden och lägre lågflöden för hela vattendraget.

För SMHI kan konsekvenserna bli att mätserien vid stationen vid Konstdalströmmen i Testeboån kan få en förändrad flödesregim och att vattenflödesprognoserna får svårare att träffa rätt till följd av förändringarna.

Vattenwebb

SMHI garanterar inte riktigheten i de uppgifter som tillhandahållna data representerar eller att de kan användas för det ändamål användaren avser. Underlaget ska betraktas som vägledande för samhällets allmänna behov, framtaget med den bakgrundsinformation och metod som varit tillgänglig vid beräkningstillfället. Beräknade vattenflöden och statistik i Vattenwebb beräknas för en så stor mängd punkter att manuell granskning av varje enskild punkt är omöjlig.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Maud Goltsis Nilsson och Karin Jacobsson.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering